

DEN NORSKE KIRKE
Rana Kirkelige Fellesråd

Sørlandsveien 62
8624 MO I RANA
Tlf: 751 45470
Faks: 75145471

Kultur- og Kirkedepartementet

Mo i Rana 21.08.2008

Høring på innstilling: Styrket demokrati i Den norske kirke

Rana kirkelige fellesråd har behandlet innstillingen "Styrket demokrati i Den norske kirke" og oversender med dette fellesrådets merknader til innstillingen.

Vennlig hilsen
Rana kirkelige fellesråd

Idar Johnsen
Kirkeverge

HØRINGSUTTALELSE FRA RANA KIRKELIGE FELLESRÅD PÅ INNSTILLINGEN: ”STYRKET DEMOKRATI I DEN NORSKE KIRKE”.

Kap 5: Valgordninger

Fellesrådet er enige i den foreslåtte valgordning for bispedømmeråd og Kirkemøte. Vi slutter oss dermed også til forslaget om at man avviker ordningen med at 5 medlemmer velges utenom bispedømmerådene.

Fellesrådet er også enige i at både Bispedømmeråd og Kirkemøte får en større representasjon av leke medlemmer og er innfor rimelighetens grenser enige i en viss differensiering mellom bispedømmene basert på antall kirkemedlemmer. Det er i denne sammenheng viktig at differensieringen ikke må bli for stor i forhold til de bispedømmene med færrest kirkemedlemmer.

Når det gjelder valgene til Bispedømmeråd og Kirkemøte slutter fellesrådet seg til den foreslåtte ordningen med at det kan påføres kandidater på listen i tillegg til nominasjonskomiteens forslag. Imidlertid er vi skeptiske til ordningen med preferansevalg uten at vi dermed har forslag på andre måter å gjøre det på. En ordning med at den stemmeberettigede må krysse av på valglisten for at den skal bli godkjent - kan føre til mange forkastede stemmer.

Man må regne med at en del avgir sin stemme uten at de dermed har satt seg inn i hva den enkelte kandidat står for – og selv mener de ikke har grunnlag for å sette kryss for noen av kandidater. Vi kan regne med at en del av denne gruppen enten vil la være å stemme eller leverer listen uten noen avkryssing.

Vi syns også opptellingsmåten ved preferansevalg slik den er skissert på side 49 i innstillingen, virker for komplisert.

5.2.3: Økt bruk av direktevalg

Innstillingen peker på to ordninger ved valg til Kirkemøte: 1) Direkte valg av alle leke medlemmer og 2) Direkte valg av et flertall av leke medlemmer og at tre medlemmer velges av menighetsrådene.

Fellesrådet er enige i at vi med ordning 2 bedre bygger opp om soknet som grunnenheten i kirken og går på denne bakgrunn inn for at man innfører ordning 2.

Kap 6.1. Tid og sted for valgene Kap 6.10: Valgperiodens lengde

Tidspunkt:

Vår oppfatning er at hensikten med å valgordningen er tosidig:

- større valgdeltakelse
- flere får et bevisst forhold til kirken.

Fellesrådet er skeptiske til at de kirkelige valgene skal holdes på samme tid som offentlige valg. Erfaringer med valg bl.a. til kommunestyrene er at de lokale sakene forsvinner i mengden av saker som kommer fra partienes sentralorganisasjoner. Med dette som bakgrunn vil vi anta at det er enda større fare for at de kirkelige sakene og de kirkelige valg vil forsvinne i mengden av informasjon.

Vi er enige i at valg samtidig med kommunestyret/stortingsvalg kan gi økt oppslutning om selve valget, men vi tviler på at det vil føre til større bevissthet omkring kirken fra befolkningen generelt.

Innstillingen viser til at svenskene avholder de kirkelige valg i mellomvalgår, og med gode erfaringer. Fellesrådet vil anbefale at dette også prøves i Norge før man går over til en fast ordning.

Forhåndsstemming.

Fellesrådet vil understreke viktigheten av forhåndsstemming og at mulighetene for å kunne gjøre det i god tid før valgene.

Vi er enige i at det skal være forhåndsstemming både i kirker og menighetskontor, men vil også foreslå at det gjøres avtale med Posten Norge slik at forhåndsstemming også kan foregå på postkontor og til landpostbud.

Kap 6.2. Valgkort.

Fellesrådet mener at utsendelse av valgkort sammen med informasjonsmateriell kan være en god måte å skape oppmerksomhet omkring de kirkelige valg.

Forutsetningen som må være til stede for at dette kan settes i verk mener vi må være:

- kirkens medlemsregister må være oppdatert
- utgiftene dekkes fra sentralt hold

Vår erfaring med kirkens medlemsregister er at det er for stor grad av feil og at de for sjelden blir oppdatert. Dette må rettes på før utsending av valgkort settes i verk. Feilutsendinger kan lett skape negative oppslag omkring valgene.

Kap 6.6 Informasjon om nominasjonssystem og nominasjonsprosess. Presentasjon av kandidatene.

Fellesrådet vil understreke viktigheten av et godt informasjonsarbeide i forkant valgene. Både fra kirken sentral og fra bispedømmene må det utarbeides god informasjonsstrategi og godt valgmateriell.

Kap 6.7: Stemmerettsalder.

Fellesrådet vil påpeke at det må være sammenheng mellom stemmerett, valgbarhet og myndighetsalder. Det er uheldig dersom et menighetsrådmedlem ikke har de nødvendige fullmaktene p.g.a for lav alder. Med bakgrunn i dette mener vi dagens ordning med stemmerettsalder på 18 år opprettholdes.

Kap 6.9: Tiltak for å gjøre det mer attraktivt å påta seg kirkelige verv.

Fellesrådet er enige i at det er viktig å ha ordninger for både frikjøp- og møtegodtgjørelser. Likeså må det være gode ordninger for å få dekket andre utgifter som reiseutgifter, telefon/data etc.

Kap 6.10: Valgperiodens lengde

Fellesrådet mener at valgperioden bør være på fire år. For nyvalgte tar det vanligvis noe tid for å sette seg inn i både organisasjonen og oppgavene.

Vi vil også foreslå at det gis muligheter for at ordningen med utskifte bare halvparten av menighetsrådet pr gang d.v.s. valg hver andre år, kan forsette for de som ønsker det.

Kap 6.11: Tiltak for skolering av rådsmedlemmer

Fellesrådet vil understreke viktigheten av at det også utarbeides god opplæring for de som blir valgt. For nyvalgte medlemmer er det ingen selvfølelighet at de kjenner kirkens organisasjon, kultur, rådets oppgaver, rolle og myndighet. En god opplæring vil føre til godt fungerende krikelige organer som kan ta et reelt ansvar i forhold til drift og utvikling av kirka.

Kap 6.13 Endring av betegnelsen fra ”råd” til ”styre”

Fellesrådet er enige i at bruk av begrepet råd er misvisende og at det må finnes andre betegnelser enn dette. Uten at vi har tatt stilling til hva som skal komme i stedet for råd vil vi påpeke at ”styre” er et godt innarbeidet begrep som befolkningen stort sett har en lik forståelse av og som bør være med i de videre vurderingene.

Kap 7.1: Ordning for utvelgelse av biskoper

Tilsetting av biskoper fra 2013.

Fellesrådet slutter seg til forslaget fra Horn Galtung med at bispedømmets øverste leder, biskopen, blir valgt av de han eller hun skal være biskop for, og at det skjer gjennom direktevalg.